ỨNG DỤNG PROCREATE ĐỂ TẠO HỨNG THÚ HỌC VIẾT CHỮ CHO HỌC SINH TIỂU HỌC

BÙI THỊ THU THỦY
Khoa Giáo dục tiểu học và Mầm non, Trường Đại học Hùng Vương
SV NGUYỄN THỊ HỒNG
K20. Đại học Giáo dục Tiểu học B, Trường Đại học Hùng Vương

Nhận bài ngày 07/3/2025. Sửa chữa xong 14/3/2025. Duyệt đăng 19/3/2025.

Abstract

Currently, there are numerous tools and technologies that support effective communication. However, for elementary school students, writing correctly and beautifully not only demonstrates the ability to use written language in communication but also reflects positive personality traits, contributing to the development of a child's evolving character. Inspiring handwriting learning for elementary school students through the digital application Procreate versatile drawing tool is the method this article aims to address.

Keywords: *Inspire interest, Procreate, handwriting, elementary school students.*

1. Đặt vấn đề

Chữ viết được coi như một sản phẩm chứa đựng những nét tính cách của người viết. Nét chữ gọn gàng, rõ ràng thường thể hiện đó là người có tính cách cẩn thận, kiên nhẫn, ngược lại chữ viết xấu có thể phản ánh tính nết tùy tiện hoặc thiếu tập trung. Do đó, việc rèn viết chữ đúng, đẹp không chỉ giúp học sinh (HS) cải thiện kỹ năng viết mà còn hình thành tính cách cẩn thận, tỉ mỉ và có kỷ luật. Kĩ thuật viết chữ được đa số giáo viên (GV) tiểu học hiện nay tổ chức dạy cho HS thông qua các phương pháp đặc trưng như rèn luyện theo mẫu, thực hành. Vấn đề đặt ra đó là, các ứng dụng công nghệ thông tin vào rèn HS có được kĩ thuật viết chữ như thế nào trong bối cảnh áp dụng công nghệ hiện đại vào dạy học ngày càng mạnh mẽ. Và việc rèn chữ có trở thành nhu cầu, niềm vui và hạnh phúc của HS hay không phụ thuộc nhiều yếu tố. Tuy nhiên, với vai trò người hướng dẫn, điều khiển hoạt động học nói chung và học viết chữ nói riêng, người GV cần có những biện pháp giúp HS có hứng thú khi rèn chữ viết. Một trong những cách tạo nên hứng thú cho HS khi rèn chữ viết đó là sử dụng các kĩ thuật công nghệ, thiết bị dạy học hỗ trợ làm cho quá trình học chữ viết của HS trở nên thú vị hơn, thuận lợi hơn [2]. Ứng dụng kĩ thuật số Procreate vào quá trình dạy học viết chữ có thể tạo nên hứng thú như thế nào cho HS học viết chữ Việt? Đó chính là nội dung nghiên cứu mà bài viết sẽ trình bày.

2. Nội dung nghiên cứu

2.1. Hứng thú và tạo hứng thú cho học sinh tiểu học

Hứng thú là một trong những yếu tố tâm lý quan trọng ảnh hưởng đến kết quả và quá trình học tập của HS tiểu học. HS tiểu học là trẻ trong độ tuổi từ 6 đến 11. Các em có những đặc điểm tâm lí đặc trưng liên quan đến hứng thú như: tập trung; chú ý, phân tán, lơ đễnh…

Một số biện pháp có thể sử dụng để tạo hứng thú cho HS tiểu học đó là:

- Làm rõ yêu cầu, mục tiêu của việc học, nội dung học phải khơi dậy được động lực của người học.

Ví dụ: HS cần hiểu được viết chữ đúng, đẹp sẽ viết được đoạn văn, bài văn rõ rang, người đọc bài sẽ

Email: longkhanhdhhv@gmail.com

hiểu được ý đồ của người viết từ đó đạt được thành tích tốt trong việc học, xa hơn là việc giao tiếp bằng chữ viết đạt được hiệu quả mình muốn.

- Áp dụng các phương pháp dạy học tích cực để kích thức hứng thú tham gia học của HS. Ví dụ: các trò chơi học tập, học theo nhóm, học ngoài trời…

- Xây dựng bầu không khí lớp học tích cực, nơi mà HS cảm thấy thoải mái, tự tin để đặt câu hỏi và tham gia thảo luận.

- Sử dụng công nghệ như video, ứng dụng học tập, ứng dụng trò chơi học tập với sự hộ trợ của thiết bị hiện đại làm cho việc học của HS trở nên linh hoạt và năng động hơn điều đó làm cho HS cũng hứng thú học hơn.

Ví dụ 1: khi dạy HS lớp 3 luyện tập viết chữ hoa (các mẫu chữ hiện hành trong tiếng Việt), thông thường GV sẽ yêu cầu HS viết chữ (tên chữ cái, từ ứng dụng, câu ứng dụng kèm theo số lượng dòng viết trên vở ô ly của các em) [1], nhưng khi ứng dụng công nghệ, GV có thể tạo nên các bài tập với ứng dụng vẽ Procreate theo cách như sau:

GV cho HS thao tác trên thiết bị iPad có cài đặt ứng dụng Procreate với mục đích HS tải chữ mẫu, quy trình viết chữ mẫu. Sau đó, GV yêu cầu HS luyện viết trên ứng dụng với không gian ô vuông, lưới để giúp HS nắm chắc kĩ thuật viết chữ (độ cao- chiều rộng con chữ, khoảng cách các chữ trong từ…). Tiếp theo HS có thể dùng các cọ vẽ trong ứng dụng để viết các mẫu chữ sáng tạo.

Kết thúc hoạt động với ứng dụng, GV hướng dẫn HS viết chữ trên vở kẻ ô li thông thường để HS củng cố những kĩ năng vừa hình thành qua làm việc trên ứng dụng Procreate.

Ví dụ 2: GV sử dụng bảng tương tác cho phép GV viết chữ mẫu, HS có thể viết chồng lên hoặc bên cạnh để so sánh, nhận xét trực tiếp trên bảng. Một số bảng còn có chức năng ghi lại quá trình viết, giúp phân tích lỗi sai. HS có thể viết theo mẫu trên bảng tương tác và đồng thời tự điều chỉnh ngay trong quá trình viết.

2.2. Những vấn đề cơ bản về Procreate

Procreate là một ứng dụng vẽ hội họa chuyên nghiệp dành cho iPhone, iPad. Procreate là một ứng dụng vẽ và thiết kế thông dụng, cung cấp nhiều công cụ hữu ích như brush (cọ vẽ), bảng màu, lưới hỗ trợ sắp xếp chữ, giúp người học luyện chữ dễ dàng hơn và sáng tạo hơn. Các brush trong Procreate giúp người học tạo ra các nét chữ mềm mại, thanh thoát của thư pháp hoặc các nét chữ cứng cáp, rõ ràng cho các bài viết nhanh, giúp người học có thể thử nghiệm và phát triển nhiều phong cách viết khác nhau. Thêm vào đó, với khả năng sử dụng lưới, Procreate hỗ trợ người học kiểm soát tốt hơn các yếu tố như tỷ lệ và khoảng cách giữa các chữ cái, từ đó giúp cải thiện độ chính xác và tính thẩm mỹ trong chữ viết.

Procreate có ưu thế là, nó cho phép người dùng nhập và xuất nhiều định dạng khác nhau như PSD, JPG, TIFF, PNG, giúp dễ dàng tương tác với các phần mềm thiết kế khác. Giao diện thân thiện và dễ sử dụng giúp cả người mới và những người đã có kinh nghiệm đều có thể dễ dàng thao tác và sáng tạo.

Tuy nhiên đây cũng là ứng dụng có hạn chế đó là chỉ sử dụng trên thiết bị iPad hoặc iPhone nên chưa đa dạng đáp ứng trong các điều kiện thiếu thiết bị.

2.3. Dạy học viết chữ trong nhà trường tiểu học hiện nay

Dựa trên việc tổng hợp những phản hồi của cha mẹ HS, những báo cáo kết quả dạy học tiếng Việt của nhiều trường tiểu học, có thể nhận định một số ưu điểm, hạn chế trong việc học viết chữ của HS tiểu học như sau:

2.3.1. Ưu điểm

Với phong trào thi viết chữ đẹp, những trung tâm luyện chữ đẹp hoạt động có hiệu quả đã giúp cho khá nhiều HS tiểu học viết chữ rất đẹp, có thể nói chữ viết HS như mẫu in và mềm mại, sáng tạo được truyền thông đánh giá cao. Theo Trường Tiểu học và THCS Tây Hà Nội, tại bài viết ngày 26/3/2024: Từng

nét chữ được nắn nót, từng đường cong được trau chuốt tỉ mỉ, mỗi bài thi đều là một tác phẩm mang đầy tinh thần đam mê với cái "đẹp". Đặc biệt, không ít HS lớp 1 đã gây ấn tượng mạnh mẽ với ban giám khảo bởi những nét chữ tròn trĩnh, "gần như chữ mẫu in ra vậy"[4].

2.3.2. Hạn chế

Việc viết chữ đẹp, đúng được khen ngợi ở bên trên chưa được phổ biến ở hầu hết HS tiểu học. Tình trạng HS tiểu học viết chữ còn sai, xấu, chưa đúng tốc độ quy định đạt được theo từng giai đoạn, khối lớp. Thái độ khi học luyện viết còn chưa tốt (HS chưa có động cơ, động lực học viết chữ) [3].

Với yêu cầu về chữ viết theo chương trình giáo dục phổ thông 2018, thì kết thúc cấp tiểu học (lớp 5), HS cần đạt: Biết viết hoa danh từ chung trong một số trường hợp đặc biệt khi muốn thể hiện sự tôn kính. Biết viết đúng tên người, tên địa lí nước ngoài. Như vậy, các lớp 1, 2, 3, 4 HS phải thành thạo viết chữ cái hoa, chữ cái thường, viết được câu, đoạn, bài văn đúng mẫu chữ, cỡ chữ và không sai lỗi chính tả. Vậy GV cần nghiên cứu để HS có hứng thú, có động lực học viết chữ và đạt được yêu cầu cuối cấp học. Bài viết này đã nghiên cứu xuất phát từ thực trạng viết chữ của HS tiểu học, từ xu thế ứng dụng mạnh mẽ công nghệ giáo dục để đề xuất một số biện pháp tạo hứng thú học viết chữ cho HS tiểu học nhằm nâng cao kết quả dạy và học viết chữ tiếng Việt trong các trường tiểu học trong giai đoạn hiện nay.

2.4. Sử dụng Procreate nhằm tạo hứng thú học viết chữ cho học sinh tiểu học

2.4.1. Ứng dụng Procreate vào thiết kế bài tập nhận diện nét chữ cơ bản

Khi HS nhận diện được chữ cái được viết từ những nét nào, quy trình ra sao thì HS sẽ hình thành được ngay trong tư duy của mình về cách viết con chữ, chữ đó. Vì vậy, khi chúng ta thiết kế được các bài tập nhận diện nét chữ cơ bản, HS sẽ nắm chắc cấu trúc chữ, quy trình viết chữ (nét nào trước, nét nào sau…).

Để thiết kế nét chữ cơ bản bằng Procreate ta cần thực hiện theo 3 bước sau:

Bước 1: Vẽ ô li bằng phần mềm Microsoft Word (đã có font chữ Tiểu học)

- Mở một file Word mới;

- Trên thanh công cụ phần mềm Word chọn Insert -> Chọn Symbol -> Chọn More Symbol -> Lựa chọn Font và Symbol ô li -> Nhấn Insert.

- Nhân bản ô li thành 1 lưới như cuốn vở.

Bước 2: Chuyển file ô li vừa tạo ở bước 1 sang iPad

Bước 3: Thực hiện thiết kế trên iPad

- Mở iPad-> Vào phần mềm Procreate và chọn Import-> Chọn file ô li vừa tạo để tạo một Canvas mới có ô li (chọn kích thước phù hợp với mục đích thiết kế như: A4, A5,…

- Tạo thêm 1 Layer mới để thực hiện thiết kế chữ

- Chọn biểu tượng cọ-> Chọn cọ Calligraphy-> Chọn kiểu cọ Script-> Chỉnh sửa cọ (nhấn đúp vào cọ)-> Chọn chế độ Stabilization-> Chọn Amount giúp nét cọ mượt hơn

- Thực hiện các thao tác thiết kế các nét chữ cơ bản: nét thẳng, nét cong, nét móc, nét khuyết, nét hất. (Nếu cần chỉnh sửa chọn vào biểu tượng cục tẩy hoặc biểu tượng quay lại).

2.4.2. Ứng dụng Procreate vào thiết kế bài tập viết chữ hoa

Procreate giúp tạo ra các mẫu chữ hoa đẹp và đồng nhất nhờ vào bộ công cụ vẽ chính xác và đa dạng. Với nhiều loại bút lông khác nhau, ứng dụng này có thể mô phỏng chữ viết tay một cách tự nhiên, giúp HS dễ dàng quan sát và luyện tập theo. Không giống như cách viết thủ công truyền thống, việc sử dụng Procreate cho phép GV dễ dàng chỉnh sửa, điều chỉnh kích thước, kiểu dáng chữ phù hợp với từng bài tập, đảm bảo tính thẩm mỹ và sự đồng bộ trong tài liệu dạy học.

Procreate cho phép cá nhân hóa bài tập theo trình độ của từng HS. GV có thể điều chỉnh độ lớn của chữ, khoảng cách dòng hoặc thêm các hướng dẫn cụ thể để hỗ trợ những HS còn gặp khó khăn trong

việc luyện viết. Ứng dụng còn có tính năng tua nhanh thời gian, hỗ trợ quay clip lại quá trình viết. Từ đó, HS có thể thuận tiện quan sát được nhiều lần mà không GV phải viết lại nhiều lần. Khi HS đã nhớ được các kĩ thuật viết chữ hoa, HS có thể trực tiếp luyện tập trên các bài tập do chính GV thiết kế phù hợp với năng lực HS. Nhờ vậy, HS có thể luyện tập theo đúng khả năng của mình, từ đó nâng cao kĩ năng viết chữ một cách hiệu quả và đạt được yêu cầu đạt về kĩ thuật viết chữ hoa.

Để thiết kế chữ hoa bằng Procreate ta cần thực hiện theo 3 bước sau:

Bước 1: Vẽ ô li bằng phần mềm Microsoft Word (đã có font chữ Tiểu học)

- Thực hiện mở một file Word mới

- Trên thanh công cụ phần mềm Word chọn Insert -> Chọn Symbol -> Chọn More Symbol -> Lựa chọn Font và Symbol ô li -> Nhấn Insert.

- Nhân bản ô li thành 1 lưới như cuốn vở.

Bước 2: Chuyển file ô li vừa tạo ở bước 1 sang iPad

Bước 3: Thực hiện thiết kế trên iPad

- Mở iPad-> Vào phần mềm Procreate và chọn Import-> Chọn file ô li vừa tạo để tạo một phông mới có ô li (chọn kích thước phù hợp với mục đích thiết kế như: A4, A5,…

- Tạo thêm 1 Layer mới để thực hiện thiết kế chữ

- Chọn biểu tượng cọ-> Chọn cọ Calligraphy-> Chọn kiểu cọ Script-> Chỉnh sửa cọ (nhấn đúp vào cọ)-> Chọn chế độ Stabilization-> Chọn Amount giúp nét cọ mượt hơn

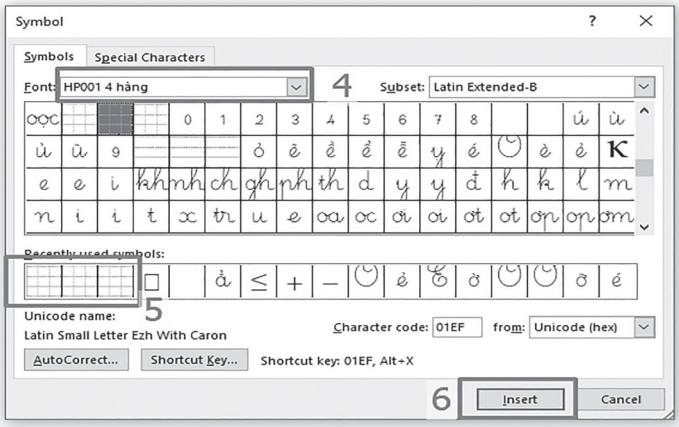
- Thực hiện các thao tác thiết kế các chữ hoa theo nhóm.(Nếu cần chỉnh sửa chọn vào biểu tượng cục tẩy hoặc biểu tượng quay lại)

Ví dụ: khi dạy bài 2, tuần 1, ôn chữ viết hoa A,Ă,Â (Sách lớp 3- Kết nối tri thức với cuộc sống, tập 1), ứng dụng Procreate nhằm nâng cao hứng thú học viết cho HS lớp 3, vận dụng các bước trên như sau:

Bước 1. Vẽ ô li bằng phần mềm Microsoft Word (đã có font chữ Tiểu học)

- Thực hiện mở một file Word mới

- Trên thanh công cụ phần mềm Word chọn Insert -> Chọn Symbol -> Chọn More Symbol -> Lựa chọn Font và Symbol ô li -> Nhấn Insert.

- Nhân bản ô li thành 1 lưới như cuốn vở

Bước 2. Chuyển file ô li vừa tạo ở bước 1 sang iPad

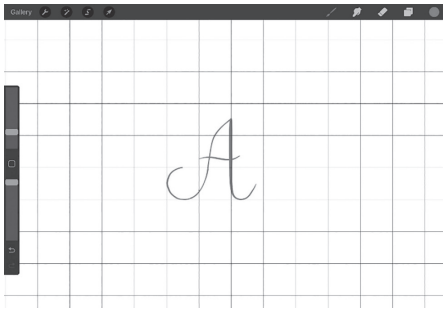
Bước 3. Thực hiện thiết kế trên iPad

- Mở iPad-> Vào phần mềm Procreate và chọn Import-> Chọn file ô li vừa tạo để tạo một phông mới có ô li (chọn kích thước phù hợp với mục đích thiết kế như: A4, A5,…

- Tạo thêm 1 Layer mới để thực hiện thiết kế chữ

- Chọn biểu tượng cọ-> Chọn cọ Calligraphy-> Chọn kiểu cọ Script-> Chỉnh sửa cọ (nhấn đúp vào cọ)-> Chọn chế độ Stabilization-> Chọn Amount giúp nét cọ mượt hơn

- Thực hiện các thao tác thiết kế: chữ A (Nếu cần chỉnh sửa chọn vào biểu tượng cục tẩy hoặc biểu tượng quay lại)

- Tổ chức cho HS luyện viết thêm Ă, Â và từ, câu ứng dụng.

Khi ứng dụng Procreate vào thiết kế bài ôn tập chữ A,Ă, Â, có thể nói tính trực quan sinh động, tính khoa học và thuận tiện trong quan sát lại mẫu chữ, giấy ô li tiêu chuẩn giúp cho HS học một cách hứng thú, đa số HS đã đạt được yêu cầu cơ bản, nhiều HS viết chữ đẹp càng được phát huy.

3. Kết luận

Như vậy khi ứng dụng Procreate vào thiết kế các bài tập và giúp HS luyện viết chữ, chúng ta có thể mang lại cho HS tiểu học những cảm hứng, sự tập trung, tích cực tham gia vào quá trình luyện viết chữ bởi các lí do sau: Procreate cho phép tạo ra các bài viết minh họa sinh động, hấp dẫn, giúp HS dễ dàng hình dung và ghi nhớ kiến thức; Các công cụ vẽ, tô màu đa dạng giúp HS thỏa sức sáng tạo, biến những bài viết khô khan thành những tác phẩm nghệ thuật đầy màu sắc; Việc sử dụng công nghệ trong học tập tạo sự mới lạ, kích thích sự tò mò và hứng thú của HS; HS được tự do thể hiện ý tưởng, cảm xúc thông qua những nét vẽ, con chữ, từ đó khơi dậy niềm đam mê viết chữ cho HS; Procreate cho phép điều chỉnh kích thước chữ, màu sắc, hình ảnh, phù hợp với sở thích và khả năng của từng HS; GV có thể tạo ra các bài tập cá nhân hóa, giúp HS phát huy tối đa tiềm năng của mình.

Có thể nói, đối với HS vùng khó khăn, ứng dụng này sẽ gây nên những khó khăn đáng kể trong việc sử dụng vì thiếu thiết bị, thiếu mạng internet. Tuy nhiên, với sự phát triển về điều kiện áp dụng công nghệ giáo dục trên nhiều địa phương ở đất nước ta hiện nay, ứng dụng Procreate sẽ mang lại những lợi ích đáng kể trong việc nâng cao hiệu quả dạy học, phát triển năng lực HS nói chung và năng lực viết cho HS tiểu học nói riêng.

Tài liệu tham khảo

[1] Lê A (2011), *Chữ viết và dạy chữ viết ở tiểu học,* NXB Đại học Sư phạm, Hà Nội.

[2] Mạnh Cường (2008), *Ứng dụng công nghệ thông tin trong dạy học*, NXB Đại học Quốc gia Thành phố Hồ Chí Minh.

[3] Trần Thị Lan (2014), *"Chính tả: chuẩn nào cho tiếng Việt?" trong Những vấn đề chính tả tiếng Việt hiện nay*, NXB Văn hóa - Văn nghệ, TP. Hồ Chí Minh.

[4] Trường Tiểu học và Trung học cơ sở Tây Hà Nội (2024), *Tổng kết cuộc thi viết chữ đẹp "Nét chữ thân thương",* nguồn: http://whs.edu.vn/tong-ket-cuoc-thi-viet-chu-dep-net-chu-thuong/, truy cập ngày 15/02/2025.